

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-830

15.8.2025

If Skadeforsikring NUF

Retts hjelp

Twist om oppsigelse grunnet svik og senere om erstatningsoppgjør – samme twist?

Sikredes hytte brant ned i 2019, og sikrede meldte krav om erstatning under sin forsikring. Foretaket avsto dekning med henvisning til uriktige opplysninger i skadeoppgjøret og sa opp forsikringsavtalen. Politiet tok ut siktelse mot sikrede, som i 2021 ble frikjent. Foretaket bekreftet derfor i 2022 dekning for brannskaden. I 2023 ble partene uenige om brannskadeoppgjøret, og sikrede søkte om rettshjelpdekning for tvisten. Foretaket avsto dekning med henvisning til at sikrede ikke hadde forsikring på tvistetidspunktet ettersom forsikringen hadde blitt sagt opp i 2019. Foretaket mente uenighet om brannskadeoppgjørets størrelse var å anse som en ny twist oppstått i 2023. Sikrede var uenig og mente at tvisten hadde oppstått i 2019 da foretaket avsto dekning for brannen grunnet svik, og da var forsikringen i kraft. Nemnda kom til at tvisten i 2023 måtte sees som en videreføring av tvisten i 2019 og derfor omfattet av forsikringen. Nemnda viste i den forbindelse blant annet til at selv om de to sakene gjaldt forskjellige rettslige problemstillinger og grunnlag, var kravene og partene de samme.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for utgifter til rettshjelp.

Sikredes rettshjelpforsikring pkt. 1.4 angir at:

Forsikringen dekker utgifter – saksomkostninger - ved twist oppstått i forsikringstiden, og hvor tvisten hører inn under de alminnelige domstoler, jf. Domstoloven par. 1.

Med twist forstås at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis. Vedvarende taushet hos motpart vil kunne anses som twist. En twist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker. Det samme gjelder dersom det er flere parter på samme side.

[...]

De sikrede hadde fra 15.3.19 standard bygnings- og innboforsikring med tilknyttet rettshjelpforsikring for en hytte hos foretaket. De sikrede meldte fra til foretaket 2.4.19 om at hytten var brent ned 31.3.19.

Foretaket avsto 26.9.19 dekning og sa opp sikredes forsikringer med virkning fra 14.10.19, med henvisning til uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret for så vidt gjaldt innboet, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Avslaget og oppsigelsen gjaldt også bygningsforsikringen. Svikinnsigelsen førte til at politiet tok ut tiltale mot sikrede, som ble frikjent ved dom av 5.11.21. Mens straffesaken foregikk ble et tvangssalg av hytten gjennomført, hyttetomten solgt og hjemmelen overført til ny eier 27.1.21.

Foretaket informerte sikrede 4.3.22 at det pga. frifinnelsen ville erstatte skaden og redegjorde for videre oppgjør for innbo og bygning.

Oppgjøret for innbo ble utbetalt i mars 2022. Foretaket mottok 2.3.23 informasjon fra sikredes fullmektig G om at sikrede ville bygge ny hytte iht. et vedlagt prisoverslag fra en hytteleverandør.

Foretaket svarte 8.4.23 bl.a. at sikrede ved gjenoppbygging av fritidsboligen på samme sted/tomt der den gamle hytta sto, ville få dekket gjenoppbyggingskostnadene for den gamle hytta beregnet på skadedagen og på samme tomt. Takstmannens verdivurdering av byggekostnadene var kr 750 000. Foretaket hadde betalt ut kr 205 000, og differansen ville bli utbetalt når hytta ble ferdigstilt med ferdigattest. Foretaket bemerket også at det var en forutsetning at sikrede sto som eier av den nyoppførte hytta, og at gjenoppbyggingen ble avsluttet innen 31.3.24.

Sikredes fullmektig G informerte foretaket 27.6.23 om at tomten ville bli tilbakeført til sikrede, og at nytt kostnadsestimat av 7.6.23 var på kr 2 100 000 for hytten og kr 2 700 000 inkl. klargjøring av branntomten, grunnarbeider, transportkostnader m.m.

Foretaket svarte 21.8.23 at det kun ville utbetale erstatning iht. verditaksten fra 2019. Foretaket anførte at fremlagt pristilbud var høyere enn denne taksten, og at det ikke var vedlagt beregningsgrunnlag for tilbudet. Foretaket påpekte også at sikrede først måtte kjøpe tilbake branntomten, så sende kopi av godkjent byggesøknad, at gjenoppbygging måtte være avsluttet 31.3.24, og at differansen etter fradrag for kr 205 000 først ville bli utbetalt når hytta var ferdigstilt med ferdigattest.

Etter ytterligere dialog mellom partene bemerket foretaket 18.12.23 bl.a. at kostnadene til gjenoppbygging var kr 750 000 inkl. mva., og at foretakets erstatning ved gjenoppbygging uansett var begrenset til denne summen. Fordi erstatningen var utbetalt til medforsikret bank, måtte sikrede skaffe egenkapital for å betale håndverker, og de kr 205 000 som var utbetalt måtte anses som et forskudd ved en gjenoppbygging. I tillegg måtte sikrede kjøpe og få registrert tomten på seg.

Foretaket mottok 21.2.24 et krav fra sikrede, via hennes datter, på kr 3 912 617. Foretaket svarte 5.3.24 at dette kravet ikke var i tråd med vilkårenes oppgjørsregler.

Sikredes advokat fremsatte 26.6.24 krav om rettshjelpdekning og oppga at det gjaldt krav om erstatning mot foretaket etter hyttebrann, at det var uenighet om hvor mye som skulle utbetales, og at tvistedato var 23.8.23.

Foretaket avsto 28.6.24 søknaden om rettshjelpdekning fordi det hadde registrert at sikredes forsikringsavtale for fritidsboligen var blitt annullert 14.10.19, og det påpekte at:

En forutsetning for at rettshjelpforsikringen skal komme til anvendelse er at den var i kraft på tvistetidspunktet. Ut fra den tilsendte dokumentasjonen anser vi tvist for å ha oppstått 23.08.2023.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp og anfører at tvisten om bygningsforsikringen er en videreføring av den tidligere tvisten om dekning som oppsto før forsikringen opphørte. Sikrede krever dekket rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klagen til Finansklagenemnda og opplyser at hans advokat så langt har utført arbeid med 8,5 timer, som utgjør kr 13 425 inkl. mva.

Foretaket avviser ansvar og anfører at tvisten oppsto etter at forsikringen opphørte 14.10.19. Saken knyttet til svikinnsigelsen, hvor foretaket avsto 26.9.19, ble avsluttet ved at foretaket rettet seg etter dommen i straffesaken og bekreftet at det ville erstatte skaden. Saken sikrede krever rettshjelpdekning for er en senere separat tvist oppstått om erstatningens størrelse, dvs. uavhengig av tvisten om svikinnsigelsen. Iht. langvarig nemndspraksis beror spørsmålet om det foreligger én eller flere tvister mellom samme parter på en konkret helhetsvurdering, hvor momenter av betydning er om kravene har samme årsak, nær sammenheng, og om de gjelder

samme underliggende faktum, gjenstand og/eller samme tap, jf. FinKN 2021-625. Utover at tvistene står mellom de samme parter og knytter seg til samme skadesak, så er det ingenting annet som binder dem sammen. Tvisten om svikinnsigelsen beror på en uenighet om sannferdigheten av kundens opplysninger i skadeoppgjøret og har sitt rettslige grunnlag i fal. § 8-1 fjerde ledd, mens tvisten om erstatningens størrelse gjelder hvilke kostnad som skal legges til grunn ved erstatning av bygningen og har sitt rettslige grunnlag i forsikringsavtalen. Det er ikke noen årsakssammenheng mellom tvistene, og de har ikke felles bakenforliggende årsak, og det er dermed ikke tale om én tvist under rettshjelpforsikringen. Ettersom tvisten om erstatningens størrelse oppstod tidligst i 2023 og senest ved foretakets brev av 5.3.24, så har den oppstått etter at forsikringen hos foretaket opphørte.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under sikredes rettshjelpforsikring.

Sikredes rettshjelpforsikring omfatter «tvist», som er definert som «at et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis».

Sikrede krevde 2.4.19 dekning under standard innbo- og bygningsforsikring etter brann 31.3.19. Foretaket avsto 26.9.19 dekning og sa opp sikredes forsikringer med virkning fra 14.10.19. På dette tidspunktet, hvor rettshjelpforsikringen fremdeles var løpende, forelå det en tvist om oppgjøret. Denne tvisten gjaldt spørsmålet om sikrede uredelig hadde brutt redegjøringsplikten under skadeoppgjøret for innbo, men det kravet som bestrides er krav fra sikrede på dekning under hhv. innbo og bygningsforsikring.

Den nåværende tvisten har tvistedato 23.8.23 og gjelder omfanget av utbetaling under bygningsforsikringen.

De to sakene gjelder derfor forskjellige rettslige problemstillinger og grunnlag: hhv. uriktige opplysninger under innboforsikringen og beregning av erstatning under bygningsforsikringen. Kravene er imidlertid delvis de samme: Sikrede krevde i 2019 bl.a. dekning for brannskade under bygningsforsikringen, og dette ble avslått av foretaket pga. uredelighet under innboforsikringen. Sikrede krever i 2023 dekning for brannskade under bygningsforsikringen, men foretaket er uenig i beløpets størrelse. Det dreier seg derfor delvis om samme krav som fremsettes og bestrides. Ut fra dette dreier kravet i 2023 seg ikke om en ny tvist, men en videreføring av deler av tvisten fra 2019.

Det følger også av vilkårene at «En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker». I denne saken reiser krav om dekning under bygningsforsikringen flere individuelle spørsmål, men det er i seg selv ikke nok til at den senere saken utgjør en ny tvist. Kravet gjelder også mellom de samme parter som tvisten i 2019.

Foretaket anfører at kravene er forskjellige og knytter seg til to forskjellige forsikringsdekninger. Nemnda mener at kravene delvis overlapper fordi også første avslag omfatter bygningsforsikringen, men da en annen problemstilling under bygningsforsikringen.

Foretaket peker på at det er fire år mellom tvistene. Dette har imidlertid sammenheng med at foretaket uberettiget avsto kravet i 2019, og at kravet i mellomtiden har vært til behandling i domstolene. Dette resulterte i frifinnelse av sikrede, og foretaket må derfor ha risikoen for at det har gått så lang tid mellom kravene.

Nemnda mener derfor tvisten i 2023 må sees som en videreføring av tvisten i 2019 og derfor er omfattet av forsikringen.

Sikrede krever dekket utgifter til juridisk bistand som følge av tvist om rettshjelpdekning.

Nemnda mener at avslaget var uaktsomt. Det er det samme kravet som ble fremmet i 2019 som i 2023; krav om forsikringsoppgjør for bygning. At innsigelsene fra foretaket i 2023 er andre enn i 2019 endrer ikke dette. Det er vanskelig å se noe grunnlag for foretakets avslag: det er samme parter, samme tvistegjenstand og nærhet i tid på den måten at dette har vært en pågående prosess uten definitivt opphold. Foretaket burde ha forstått at dette var samme tvist som i 2019. Foretaket er i så fall ansvarlig for rimelige og nødvendige utgifter. Nemnda tar ikke stilling til beløpet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).